

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry
Suojelusihteeri Aili Jukarainen
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Uudenmaan liitto
Esterinportti 2 B
00240 Helsinki
toimisto@uudenmaanliitto.fi

Asia: Mielipide Uusimaa-ohjelman ja sen ympäristöselostuksen luonnoksesta

Mielipiteen jättää Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa r.y. (rek.nro 116.353). Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdysiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry on tutustunut Uusimaa-ohjelman ja sen ympäristöselostuksen luonnoksiin ja lausuu niistä mielipiteenään seuraavaa.

Strategiset tavoitteet ja -valinnat

Uusimaa-ohjelmassa esitellään maakunnan pitkän aikavälin visio vuodelle 2040. Valmis ohjelma tulee osaltaan ohjaamaan maakunnan suunnittelua vielä pitkään. Strategisia kehittämistavoitteita vuodelle 2040 on valittu kolme: *“Älykkään kasvun kehto”*, *“Helppo tulla, olla ja toimia”* sekä *“Puhdas ja kaunis Uusimaa”*.

Osittain pitkän aikavälin strategisten kehittämistavoitteiden pohjalta Uusimaa-ohjelmaan on vuosille 2014 – 2017 laadittu strategiset valinnat: *“Kasvun mahdollisuudet”*, *“Toimiva arki”* ja *“Kestävä luonnontalous”*.

Pitkän aikavälin strategiset kehittämistavoitteet vaikuttavat olevan tasapainossa keskenään, kun *“Puhdasta ja kaunista Uusimaata”* tavoitellaan myös luonnon monimuotoisuuden turvaamisen näkökulmasta. Tavoitteen alla myös tunnistetaan viheralueiden suunnittelun tärkeys erityisesti kaupunki- ja taajamaseuduilla, jotta maakunnan toimiva viherrakenne säilyisi.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen näkökulma ei kuitenkaan ulotu *“Puhdasta ja kaunista Uusimaata”* vastaavaan lyhyen aikavälin strategiseen valintaan, *“Kestävään luonnontalouteen”* ja sen alakohtaan *“3.1. Monimuotoinen luonto ja luonnonvarat”*, jossa tavoite onkin muuttunut jokseenkin mitäänsanomattomaan muotoon: *“Luonnon monimuotoisuuteen on panostettu”*. Myös kohdassa 3.1 esitetyt toimenpiteet ovat konkreettisimmillaan luonnonvarojen hyödyntämistä tukevia ja metsän monikäyttöä lisäämään tähtäävä kohta mahdollisesti konkretisoituessaan pikemminkin uhka maakunnan luonnon monimuotoisuuden säilyttämiselle.

Ainoa toimenpide-ehdotus jossa luonnon monimuotoisuus mainitaan, vaikuttaa ympäripyöreudessaan sanahelinältä, jonka käytännön merkitystä on hyvin vaikeaa arvioida: *“Vahvistetaan ympäristöhyötyjä huolehtimalla luonnon monimuotoisuudesta ja ekosysteemipalveluista”*.

Euroopan Unionin tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden hupenemisen pysäyttäminen vuoteen 2020 mennessä. Luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta Uusimaa on kaikkein rikkainta aluetta maassamme. Uusimaa-ohjelmassa ei kuitenkaan edes yritetä esittää, miten tavoitteen voisi saavuttaa Uudellamaalla lyhyellä aikavälillä strategisten valintojen 2014 – 2017 avulla. Maakunnan luonnon monimuotoisuuden turvaaminen myös vuoteen 2040 ulottuvalla pitkällä aikavälillä tulee todennäköisesti epäonnistumaan, mikäli siitä ei huolehdita lähivuosina ja ilman konkretiaa jää maakuntaohjelman vaikuttavuus tämän tavoitteen osalta ohueksi.

Maakuntakaava

Uudenmaan liitto valmistelee parhaillaan 4. vaihemaakuntakaavaa, jossa on tarkoituksena käsitellä muun ohella kokonaisuudessaan maakunnan viherrakenne ja kaavassa tullaan ratkaisemaan luonnon monimuotoisuuskysymyksiä jotka tulevat vaikuttamaan pitkään. Meneillään olevan kaavoitukseen liittyen ohjelman tulisi tarjota sellaisia monimuotoisuuden turvaamiseen tähtäviä tavoitteita, joihin maakuntakaavassa voitaisiin tarttua.

Lisäksi, vaikka maakuntaohjelman keskeinen tehtävä on maakuntakaavan ohjaaminen, ei maakuntakaavan vaikuttamismahdollisuuksia tavoitteiden konkretisoimisessa juurikaan ohjelmassa ole tunnistettu. Maakunnan luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa maakuntakaavan merkitys on erittäin suuri ja erityisesti tämän teeman ympärillä näiden kahden suunnitelman välinen vuoropuhelu olisi hyvin perusteltua ja sen onnistuminen tulisi myös varmistaa riittävien ja asiantuntevien voimavaroin.

Uusimaa-ohjelman ympäristöselostus

Uusimaa-ohjelman ympäristöselostus antaa ohjelman tavoitteiden toteuttamisesta epärealistisen myönteisen kuvan, eikä mahdollisia negatiivisia vaikutuksia ole käsitelty juuri lainkaan. Tavoitteiden yhteydessä esitetään kuitenkin myös sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen ja ihmisten eliympäristön laatuun niitä heikentävästi. Tällaisia ovat esimerkiksi rakentamis- ja tiivistämistavoitteet, jotka tulevat vähentämään erityisesti taajama-alueilla viheralueiden määrää. Myös puubiomassan lisäämiseen sekä metsän monikäytön edistämisen tähtävät tavoitteet tulisi punnita myös niiden luonnolle haitallisten vaikutusten osalta.

Helsingissä 14. päivänä marraskuuta
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Seppo Vuolanto